

QK. 532, 25

X 1860583 B. M. T.

Q. D. B. V.

II b
10

TUIZATIONEM DELI,
&
VOSSIZATIONEM
HOMINIS,

THEMATE PHILOLOGICO,

Indultu Superiorum,

P R Æ S I D E

M. JOHANNES CLODIO,

Ventilandam sibi sumsit

CAROLUS MEZGER/
Dresdensis,

*In Auditorio Collegii Veteris,
Ad diem 24. Martii.*

WITTENBERGÆ,

Literis WENDIANIS Excudente DANIELE Schmaß/
Acad. Typogr. A. clō Iōc LXXI.

CAPUT I.

Titulus excusatur. Compellationis species recensentur. Compellatio per tertiam personam unde sit. Lingua Sanctæ civilitas commendatur. Complimenta quid sint. Phrasæologia Ebræa in compellan dodiffert à Teutonica.

TH. I.

TUIZATIONES & VOSSIZATIONES utramque (quod ajunt) paginam nobis facient in præsentî. Idque ex promisso Rubri. Delicatis auribus Tullianis hæc nec scribimus nec inscribimus. Venia Barbariei alioquin deprecanda esset. Nec enim quidquam ferè nisi exquisitas Veneres spirant. Philosophis licet ὀνοματοποιεῖν quidnâ Philologis? Frequentiores sunt ἐν λόγοις. Sed verò in re minus barbarâ βαρβαρῆζουρ. Barbaries etiam mores respicit. Ast incompositos. Agrestes & barbaros servos, homines item naturâ & moribus barbaros ubiq; legimus pro iis, qui ad humanitatis cultum morumq; elegantiam eruditi non sunt. Insulsissimus Corydon politiori sæculo est, qui hominem vel de vulgi fece tuizat. Qui majoris commatis Virum (cujusmodi Ebræis sunt **וְשֵׁן וְשֵׁן** Viri Nominis) Vossizat, næ is hodiernis moribus subrusticus ac impolitus audit. Ita scilicet sæculi genio est concedendum & tempori serviendum. An ejusmodi Barbarismus Moralis (liceat interim ita loqui) per Tuizationem in Deum committatur, paullò pòst discutiatur. Nos Barbarismum saltem Grammaticum excusamus. Diatribæ Philologicæ non illicò respuunt methodum & terminos Philosophorum. Notionibus rotundis res succinctius & expeditius potest dari. Et tales imprimis amant Tituli s. Inscriptiones.

A 2

TH. II.

Sed quid multa? Exenterandus est Barbarismus, ut, quid in-
 sit, appareat. Frangenda est nux, si nuclei bonitas obvia debet vi-
 deri. Supponimus hîc, Compellationem unius Individui hodiè
 utcunq; fieri per Pronomen secundæ personæ, idq; vel singulare TU
 (en TUIZATIONEM!) vel plurale VOS (en VOSSIZA-
 TIONEM!). Obvium hinc est, TUIZATIONEM esse *Com-
 pellationem alterius individui mediante pronomine TU factam*. Ger-
 mani termino artis itidem vocant, *Einem Duzen* / indeq; *Ein Duz*.
 Weuder: VOSSIZATIONEM autem *Compellationem alterius
 individui mediante Pronomine VOS factam*. Nostri iterum ex-
 primunt per *Ihrzen*. Moderna ætas ut politioris civilitatis apprimè
 studiosa est: ita in compellendis honoratioribus tertiam personam
 nunquam non in ore habet. Qui barbaris cumulum addere vellet,
ἀναλόγως fortè diceret ILLEIZATIONEM. Quæ unde ori-
 ginem traxerit, fusiùs inquirere nostri instituti non est. Qui inso-
 lentiam & ambitionem sæculi allegant, pro se dicant. Nitori certè
 Gallico (qui aliàs Nostratibus non adeò displicet) natales vix debet,
 namq; is in honoratiorum compellatione pronomen pers. II. plur.
 non fastidit. Forsan stylum Lingvæ Sanctæ quis posset obtendere.
 Neq; enim leporis expers est genius ejus. Provoco ad inductio-
 nem sacrarum literarum. Offendes ibi Aaronem iram Moyfis de-
 precari verbis ad stylum modernum tantum non compositis:
 נִחַר אֵת אֵרֵי יְהוָה — Ne exardescat ira Domini mei, Ex. XXXII, 22.
 Germani dicunt: *Mein Herr erzürne sich nicht*: id quod Terentio
 est: *Minue verò iram* Ph. II, 3. 88. qui idem iracundia ardere dixit.
 Ad. III, 2. 12. (quod *ἐν παρόδῳ*) Audies Hannam apud Eli captan-
 tem benevolentiam sonare: תִּמְצַנִּי שְׂפַחַתְךָ חֵן בְּעֵינַיִךְ Inve-
 niat ancilla tua gratiam in oculis tuis I. Sam. I, 28. Addam aliud in
 utroque sexu: Tribules Gad & Ruben Deo suo obedientiam decla-
 raturi ajebant: עֲבָדֶיךָ יַעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר אָמַר אֲדֹנָי מֵצִוֶּיךָ Servi tui
 facient prout Dominus meus jusfit, Num. XXXII, 25. Thecoitis
 Regi suo in memoriam revocatura *ἐκδικον θεῶν ὄμμα*, (phrasi Home-
 ricâ) morem aulicum observat: זָכַר — נָא הַמֶּלֶךְ אֶת — יְיָ אֱלֹהֶיךָ
 Recordetur quæso Rex Jehovam Deum tuum. II. Sam. XIV, 11. &
 id genus plura *ὅσα κόνις*, quæ sanè ad modernum Germanorum
 stylum

ffylum accedere non parum videntur. Præterieram ferè aliquod ex Græcismo. Bagoas Eunuchus Juditham accersere jussus, simili genere dicendi Feminam alloquitur: μή ἀκνήσατο ἡ παιδίσκη ἢ καλὴ αὐτὴ ἐλθῆσαι, ne gravetur ancilla pulchra illa venire. Judith. XII, 13. quod Nostri exprimunt: Die schöne Frau wolle unbeschwert kommen.

TH. III.

Solet ejusmodi civile dicendi genus vulgò COMPLIMENTORUM nomine venire. Vocabulo è Galliâ petito. Illa enim gens, ut morum elegantia & civilitate plerisque aliis ferè palmam præripit; ita civilitatem dicendi vocat les Compliments, quam Martialis Britannicus Completa - mendacia alicubi dixit ex allusione nominis Gallici. Noveritis quid olim Magnus HENRICUS, dictæ Nationis Rex, cuidam ex Italia redeunti cum verborum lenociniis, responderit: Le faiseur des compliments est complimenteur. Nolo dicere Latino ore, ne exspiret Venus. Verum per accidens adhærere illam ἀπαξίαν civilitati, nemo sanè ibit inficias. Fraudulencia subest pseudo - Politica, quæ actum, in se aliàs indifferentem ad bonitatem vel malitiam moralem, determinat. Hæc obiter. Cæterum in allegatâ Phrasæologiâ leporis Ebræi observamus nihilominus diversitatem ab idiomate Germanico. Hoc namq; pronominum tertiam personam continuat, illa verò secundam singularem immiscet: id quod vel ex suffixo Nomini addito, vel ex immediate sequentibus dispalescit. Unde colligimus, illos qui tertie personæ nimis indulgent eamq; nunquam non crepant, non omnimodò reperisse, quod pueri sibi imaginantur in Midâ. Verum, ut dixi, ILLEIZATIONEM excutere jam non sedet. Nec Epigraphe promittit. Nos pergimus ad alia.

CAPUT II.

*Deus in Sacris à Creaturis per TU compellatur.
Autor שְׁעֵרֵי אֲוֵרָה de DEI Tuizatione allegatur.
Quoad Nomen אֲדֹנָי vapulat. Ejus tamen ratio divine Tuizationis illustratur, additâ Epicrifi. Alie*

A 3

ratio-

rations subjunguntur. PP. Dor dracenorum λογισμαχία
notatur. Nomen אלהים DEI Vosificationem pro-
bare negatur.

TH. IV.

Ex tribus igitur illis speciebus Compellationis, quæ sunt
TUI-VOSSI-ILLEI-ZAT O discutiendam nobis sumimus
TUI-VOSSI-ZATIONEM. Illam quidem à parte DEI,
hanc à parte HOMINIS. *Ex Δεξιόμοσα.* Inquiremus
autem imprimis in causam hujus TUIZATIONIS. Ubi suppo-
nimus ut notissimum, Deum ab hominibus non tantum olim in
sacris, verum etiam adhuc hodiè nobis compellari per pronomen
2. pers. TU. Ex V. T. provocho ad Dialogos, qui Moyse cum Deo
intercesserunt אלהים פה (Num. XII. 8) instar amicorum
familiariter secum invicem colloquentium. Ex N. T. vel ad solam
Dominicam precum formulam. Nec memini me in sacris alicubi
observare locum, quo Deus O. M. à creaturâ per pronomen plur. 2.
pers. compelletur. NB. à creaturâ. Nam Deum de seipso pluraliter
locutum esse, ad pluralitatem personarum denotandam, vel tironi-
bus notum. Unicum illud נעשר allegabo ex commate XXVI.
Breschis. Ut adeò de more hujus Tuizationis dubium non sit, nisi
fortè quis urgere velit differentiam idiotismi lingvarum, quod à
more Tuizandi Ebraico vel Græco non illicò sit colligendum ad
morem Tuizandi Germanicum, quippe quod hic pro objecto habeat
ut plurimum subjectos nostræ potestati vel cujuscunque vilioris
conditionis homunciones. Cui dubio inferiùs satisfactionem pro-
mittimus Thef. VII.

TH. V.

Nos ad evolutionem causæ pergimus: quâ in nobis viam præi-
vit facemq; præluxit non pœnitendam Porta illa Lucis (שערי אורה
dico) ita autem illa: (sic enim מרה שהו ירת' מכונרה כלשן
legendum pro ארת' & re-
sponzionem illico subdit: לפי שהוית מכפנים ואינו נמצא
quæ ex versione Josephi de Voisin,
Burdigalensis, ita sonant: *Quare Jehova benedictus denominatur TU?*
quis

quia nimirum ad seipsum intrinsecè referitur, non ad creaturas, quem-
admodum attributum DOMINUS lib. I. Theol. Judæor. c. II.
 de attribut. Dei absol. & relat. Hæc Autor שְׁעָרֵי אֱלֹהִים: quæ non
 minus subtilitatem, quam brevitatem redolent. Fundamenti loco
 supponit vulgatam Attributorum Dei divisionem, quæ alia dicitur
 esse Intrinseca, alia Extrinseca, de quibus ipse R. Joseph. Albo
 lib. II. שְׁנֵי מִיְנוֹי הַתַּאֲרִימִים שִׁתּוּאָר בְּהֵם הַשֵּׁי וְהֵם הַתַּאֲרִימִים
 אֲשֶׁר מִצַּד עֲצָמוֹ וְהַתַּאֲרִימִים
duo sunt genera attributorum, quibus deno-
minatur Deus benedictus, nimirum alia à parte sui ipsius, alia à parte
operationum ejus. Et secundum hanc distinctionem, etiam æstimat
 Autor P. L. nomina DEI יְהוָה & אֱלֹהִים, illud ad Intrinseca refe-
 rens, hoc ad Extrinseca. De cujus ἀνεξβεία equidem nunc
 disputare supersedeo. Nam si dicendum quod res est, utrumque
 geminam habet notionem, ab intra & ab extra. Ut enim יְהוָה
 non solum ab intra est ἀὐτὸν Essentiam in se, à se & per se
 habens juxta Exod. III, 14. Verum etiam Essentiator omnium re-
 rum extra se: Sic אֱלֹהִים non saltem est basis & fulcrum (אֱלֹהִים)
 illud, in quo omnes creaturæ ζῶσι καὶ κινῶνται καὶ εἰσιν Act. XVII, 28.
 Sed etiam sui ipsius basis, id est, Ens firmissimum, immutabile ac
 æternum: unde אֱלֹהִים in sacris non minus compelli per TU quam
 יְהוָה, ex inductione patet. Vid. Ps. CIX, 21. CXXX, 2. Ut adeò
 frustra sit Autor P. L. allegatus cum istoc postulato, de nomine
 אֱלֹהִים.

TH. VI.

Videbimus tamen Medium concludendi, quo Rabbi ille utitur
 pro TUIZATIONE DEI O. M. Includemus rem majoris per-
 spicuitatis causâ argumento: Q. ad seipsum intrinsecè est, nec ad
 aliud extra se refertur, illud omnem pluralitatem, etiam in com-
 pellando, respuere videtur. Atqui Deus ad seipsum intrinsecè est
 nec ad aliud extra se refertur, E. Deus omnem pluralitatem, etiam
 in compellando, respuere videtur. In probatione faciemus ὅτι οὐκ
 πρὸς ὅτι οὐκ. Minor vel ex Metaphysicâ & Pneumaticâ constat. Nam
 Deus (יְהוָה) omnes creaturas antecessit, ipsumque etiam decre-
 tum de rebus creandis (cogimur enim ita per prius & posterius de
 signis rationis divinæ loqui ob inadæquationem intellectus) i. e. ab
 æterno

eterno habuit in se ipso essentiam absolutissimam nec ad ullum ens
 extra se (neq; enim ullum erat) relatam. Facit huc quod Philo
 Judæus lib. de Nomin. mutat. habet: τὸ οὐ ἢ ὄν εἶναι ἔχει τῶν πρὸς π.
 αὐτὸ γὰρ ἑαυτῶς πλήρες καὶ αὐτὸ ἑαυτῶ ἰκανὸν καὶ πρὸ τῆς τῶ κόσμου
 ἡρέσεως καὶ μετὰ τῶν ἡρέσιν τῶ πάντων ἐν ὁμοίῳ. *Ens (qui est) ut
 ens, non refertur ad aliud, ipsum enim seipso plenum est ac sibi ipsi suf-
 ficiens, & tam ante quam post omnium productionem in eodem statu
 perseverans.* Major ulterius potest confirmari: Q. infert plurali-
 tatem ex respectu ad aliud ejusque fundamento resultantem, illud
 Enti absoluto, quod ad aliud extra se non refertur, repugnat. Atq;
 Vosfizatio infert pluralitatem ex respectu ad aliud ejusque funda-
 mento resultantem. E. Vosfizatio Enti absoluto, quod ad aliud
 extra se non refertur, repugnat. Minor hujus Prosyllogismi pro-
 batur in fine Thef. XI. siue enim Excellentia assumatur, siue perfectio-
 num multitudo, Relatio ejusq; fundamentum infertur. Posset etiam
 addi argumentum ex Compositionis imperfectione: Q. fundatur
 in compositione reali, id Deo repugnat. At Vosfizatio fundatur in
 Compositione reali, E. Vosfizatio Deo repugnat. Maj. est αὐτί-
 πος & ex summâ DEI simplicitate, quæ omnem compositionem,
 etiam rationis ratiocinatæ, si cum imperfectione sit conjuncta, ne-
 dum realem, respuit. Min. itidem inferius l. c. dabitur.

TH. VII.

Hæc ipsa sunt, quæ de nostra materia disputat Autor citati
 lib. & quanquam satis subtiliter id dederit, neutiquam tamen suf-
 ficiens esse videtur. Nolo κερμβλω δίσεφθον apponere. Quam
 enim de τῶ יהוה & ארני foveat hypothesein, discussimus supra
 Thef. V. Addo: Deum precibus compellandum venire sub notio-
 nibus Misericordis, Gratosi, Longanimi & Benigni. At ista at-
 tributa רחום חנון ארך אפים ורב חסד Exod. XXXIV, 6.)
 teste ipso R. Joseph. Albo. l. c. עקרים, c. XXIV. sunt extrinseca
 Deo. Plura non movebo. Fortè plus sapit subtilitatem. Qui lingvæ
 genium eiusque commodiorem usum allegant, illi profectò πολὺ
 πρὸς διονυσον. Ebraismus alioquin simplicitatem styli amat præ cæ-
 teris. Græcam & Latinam Tuizationibus uti indifferenter, com-
 munis est. Nec obstat, quod superius Thef. IV. urgebatur, cuique
 lingvæ esse suum idiotismum, ut adeò à more Tuizandi promiscuo
 in O.

in Oriente, Græcia & Latio, non illicò sit colligendum ad morem
in Germania. Nam Resp. (α) Esto: à specialium proprietate ad
generalium affinitatem & convenientiam negandam N. V. C. (β)
Subjectos & plebejos alios Tuizare, honoratiores Vosfizare, quo edicto
jubemur? Quid si Tibi demonstrarem, ejusmodi Vosfizationes esse
signum imperfectionis? Sed de his infra pluribus.

TH. IIX.

Adhuc una ratio est addenda, eaque, nisi me fallit animus,
probabilissima. Liberrimum scilicet Dei O. M. arbitrium ac Vo-
luntas. Utrum ad essentiæ suæ unitatem (sicut $\alpha\delta$ אלהים perso-
narum in una eademque singularissima essentia pluralitatem, licet
indeterminatè saltem, significare voluit) digitum intenderit, an titu-
lorum humanorum luxuriam suo exemplo cohibere voluerit, præ-
cisè equidem non dixerim. Cur enim, quod Deus jusit, non exfo-
quamus? Ut proinde vana & satis frigida fuerit curiositas Collo-
quutorum in Synodo Dordracenâ, quæ cerebrum Reformatorum
fregisse fertur A. c. lo loc XIX. d. XXIII. Novembr. dum circa voces
illas Du & Ghy secum convenire non potuerunt, aliis Deum per
Du Gott / aliis per Ghy Gott compellendum censentibus. Frisios
maluisse Du / Hollandos autem, Seelandos & Ultrajectinos Ghy,
prætulisse, alios $\alpha\delta$ Du / ut dialecto suæ incognitum repudiasse
 $\alpha\delta$ Ghy / pro singulari venditasse, &c. ex Remonstrantibus Non-
Nemo testatur ut $\alpha\omega\tau\eta\kappa\omicron$ testis. Videatur si placet, in Epist. Eccle-
siast. f. 314. seq. quid, quæso, aliud egerunt, nisi quod nodum in scirpo
quæsierunt? Numen benignissimum non tam à nobis compellatur
per TU, quam compelli ipsummet voluit. Cur ergò in simpulo
fluctus excitamus?

TH. IX.

Possent forsitan adhuc objici vexatissimum illud Nomen Dei
 $\alpha\delta$ quod ceu plurale de uno dicatur $\epsilon\chi\omicron\chi\eta\varsigma \chi\acute{\alpha}\rho\mu$. Ita
enim Judæi communiter. R. Lipmannus in ספר נצחון super ברא
 $\alpha\delta$ n. i. f. 8. והטעם כי כן דרך מלכות ושרים לכנותם
 $\alpha\delta$ Ratio est, (quod plurale
l. c. de uno dicatur) quia sic est mos Regum & Principum, cognomi-
nare se propter dignitatem suam numero Plurali. Ante hunc R.
Aben-Esra ad Comma XXVI. Breschis. ככבוד לשון לוען שיאמר
הקטן לנכות הגדול לשון רבים ובלשון ישמאל דרך
כבוד

כבוד שיהיה הגדול כמו המלך בלשון רבים ובלשון הקודש
 דרך כבוד לומר הגדול לשון רבים: *Quemadmodum hono-*
rificum est in lingua vernaculâ (Hispanicâ,) ut alloquatur inferior
presentem Magnatem (si ita loqui fas est) numero plurali & in lingua
Ismaëliticâ (Arabica) ratio honoris postulat, ut loquatur Magnas
instar Regis numero Pluralis. Sic in lingua Sanctâ consuetudo honoris
est, alloqui Magnatem numero plurali. Haecenus ille. Præterea
 Raschium cum reliquis: conveniunt enim hic Rabbini velut in
 velabro Olearii. Verum Resp. (α) אלהים ἐξ ὀχθῆς χάριν de
 uno dici, petit עוֹדֵי . Nos & terminatione & significatione
 dicimus plurale. (β) Reges vel Principes in individuis de se loqui
 Pluraliter, vel ab aliis Pluraliter compellari ut individua privative,
 ex sacris demonstratur, non ex Hispanismo vel Arabismo. (γ) אלהים
 אלהים esse nomen Domini falso supponitur. Inquis: אלהים
 interdum esse nomen personale (quod referunt Ps. XLV, 8. Hos. I, 7.
 &c.) quo sensu acceptâ voce si Deus compelletur, unam personam
 pluraliter compellari ajunt. Resp. (α) à nomine plurali distribu-
 tivo ad Vosificationem inferendam N. V. C. (β) A positione conno-
 tationis ad negationem notationis N. V. C. אלהים vero Deo
 applicatum in sacris vel plures unâ personâ notat, vel saltem unâ
 notatâ plures connotat. Sed isthæc prolixius heic persequi non
 licet. Hæc interim de TUIZATIONE DEI dicta sunt.

CAPUT III.

Compellatio Magnatum per VOS unde sit.
Compellatio Parentum à Liberis per TU. Vosifica-
tionis humana ratio. Compositio est nomen imper-
fectionis. Locus Ijobi XLIX, 2, 3. excutitur. Erasmi
judicium de Vosificationibus strictim adducitur.

TH. X.

Succedit VOSSIZATIO eaqve ex parte HOMINIS.
 Hujus indaganda tùm origo, undè natum fuerit, ut homo indivi-
 dus pluraliter compelletur; tum fundamentum, quò mos VOS-
 SIZAN-

VOSSIZANDI nitatur. Consuetudo Magnates Vossizandi unde fit, forte explicatu a deo difficile non est. Magistratus de se in plurali loqui, in apico est. Id an à Deo hauserint, dispiciendum esset. SAM. MARESIUS in Hydra Socinis. Expugn. tom. I. c. X. ubi disputat de Nominib. Dei plur. Num. inter alia etiam investigat rationem Nominum **אֱלֹהִים** & **אֱלֹהִים**, cur illis singuli homines compellentur; & ait: *Mimesis quaedam est cultus divini translata ad civilem. Nec enim transit id Plurale nomen ab hominibus ad Deum, sed potius à Deo ad homines.* Ita ille. Neutiquam **ἀλόγως**. Ex quo enim Deus Magistratus nomine **אֱלֹהִים** ipsemet compellavit, (Ps. LXXXII, 6.) Imperatoribus titulus *sacra* Cæsareæ Majestatis fuit tributus, largitiones eorum *sacra*, Oracula item *sacra* audierunt, translatis **ἀναλόγως** epithetis Dei in Imperatores & quidem ad majorem cultum Principibus exhibendum. Quid ergo mirum, si occasione hujus nominis **אֱלֹהִים** homines singuli cultu & veneratione digni **אֱלֹהִים** & **אֱלֹהִים** salutati fuerunt in plurali? Licet (quod fateor) denominatio Dei per **אֱלֹהִים** aliam specialem includat rationem, quam supra Th. II. & IX. dedimus. Agnoscit iterum laudatus Maresius l. c. *Nec enim, inquam, à more hominum honorandorum nomine Plurali desumptum fuit apud Ebraeos, quod Deo hoc nomen plurale tribuatur, sed potius è contrario id moris inter homines obtinet ex eo, quod ipse Deus prior & speciali de causâ nomine Plurali insigniretur.* Hæc ille. Sed redimus ad Magistratus. Si igitur conjecturis aliquid dandum, videtur nobis, Natales hujus VOSSIZATIONIS deberi Magistratuum Rescriptis, quæ posteaquam pluraliter concipi cœperunt & quidem eo fine, ut se ex Lege Regiâ totius populi personam sustinere vel se non privato arbitrio, verum ex sententia communi & judicio Procœtum ac Consiliariorum (quos inde Parium & Comitum titulo appellarunt, quasi adsciti essent in participium & consortium Majestatis & imperii, censente Maresio) hæc statuere significarent, subditi de nansam acceperunt, non solum personis Magistratum gerentibus pronomen plur. reddere, sed & quosvis honoratiores pluraliter compellare. Et hæc etiam videtur esse ratio, quæ Non-nullos movet, ut improbent morem Liberorum compellandi Parentes secunda persona singulari, quod tamen multis in locis Germaniæ

feri assolet. Addunt, honori enim parentum & auctoritati, dum hoc fiat, multum decedere. Quod equidem in hypothese verum, in thesi autem minus firmum esse videtur.

TH. XI.

Fundamentum est investigandum. Superius Thef. VI. diximus, VOSSIZATIONEM inferre aliquam pluralitatem, ex respectu ad aliud ejusque fundamento resultantem. Quæ qualis sit à parte hominum, nunc recto videndum ordine. Scilicet Vossizationis notionem accommodant plerumque illis, qui sunt honoratiores. Nam de hodierno sæculo, quo etiam VOSSIZATIONES obsolescunt ac in desuetudinem abeunt, nolo dicere. Fundamentum honoris vel inadæquatum (quamcunque eminentiam) vel adæquatum (Virtutem) esse, ex Ethicis hæc supponimus. Hinc resultare videtur titulus Vossizationis. Cum enim fundamentum sit multiplex, quippe ubi occurrit multitudo perfectionum, axiomaticum, officiorum, virtutum, aliarumque ἐξοχῶν καὶ ὑπερξοχῶν, excellentiarum, eminentiarum & supereminentiæ, inconueniens existimarunt, ens tot tantisque ἐξοχαῖς constans, simplici compellere voce, sed potius respectum illum multiplicem vel allocutione exprimi voluerunt. Nec obstat illis infinita DEI perfectio, quæ in attributorum multiplicitate conspicitur: Quod enim illa non fundet pluralitatem in Compellendo, fieri ajunt ob distinctionem, quæ saltim sit rationis ratiocinatae, ubi contra in homine perfectionum illarum à subjecto & inter sese realis detur distinctio. Verum enim verò an pluralitas Exochica illicò fundet pluralitatem compellativam (liceat interim ita loqui) μέγα λίαν αἴτημα. Sed fac. Quis quæso non videt, hæc ratione Vossizationem fieri argumentum imperfectionis. Probo. Compositio est nomen multiplicis imperfectionis. Ratio, quia importat dependentiam extrinsecam ab Efficiente & intrinsecam, tum à parte componentium inter se, tum à parte compositi à componentibus dependentis. De alteratione, mutabilitate & consequenti corruptibilitate, quam infert, non dicam. Inquis: Compositionem (in genere corporum scil.) inferre perfectionem. Mixta esse nobiliora Elementis. Resp. Esto: ab ordine Entium ad classem Corporum N. V. C Nobis homo est objectum comparatum cum Deo. Quid ergo sibi vult homo in genere corporum? Deus est ens. Instas: Hominem tamen

tamen in genere corporum posse Vossizari ob multitudinem perfectionū subjectivè inhærentium: quod sufficiat. Resp. à perfectione corporis compositi, ad denominationem pluralis numeri N. V. C.

TH. XII.

Sunt autem qui VOSSIZATIONIS fundamentum ex Ebraismo exsculpere laborant. Locum Bagoæ superius allegatum nolo repetere. Etiam si enim Germanicè pluraliter sonet, Græcus tamen, qui ibi est authenticus, illeizat, quod ostendimus Th. II. sub fin. Palmarium nonnullis esse videntur argumentum illa Bildadi Suchitæ verba apud Ijobum: *עד אשר תשימון קנצו למלון תבינו ואחר נדבר מרוע נחשבנו כבהמה נטמנו בעיניכם* Cap. XVIII, 2, 3. unde ita explicant: *Quousq; tandem ponetis (i. e. tu Ijob pones) fines verbis? intelligatis (i. e. tu Ijob intelligas) & postea loquamur. Quare reputabimur sicut bestia? Sordebimus in oculis vestris? (i. e. tuis, o Ijob?)* Nec sine probabilitate, ut videtur primâ fronte; quippe pro folius Ijobi compellatione militare videntur verba Commat. IV. immediatè seqq. quæ ex illorum versione ita sonant: *An tu rumpes animam pro ira?* Meretur locus ut paullo diutius illi immoremur. Nec falcem mittemus in messem Theologicam, in agro Philologico constituti. Torfit ille Interpretes vel maximè. Nos strictim saltem recensebimus sententias. Sunt qui putant Bildadam compellasse Ijobum cum Adfessoribus aliis, à parte ejus stantibus. Alii introducunt Bildadam alloquentem collegas & socios suos per *ἀνακρίων* Rhetoricam. Alii volunt Bildadam includere alios quoscunq;e, Ijobi sermones approbantes: quâ in re si quicquam statuendum esset, mediâ præferrem reliquis, cum & רמב"ן & R. Abraham Peritfol non parum huic faveant. Ex Christianis Interpretibus nolo allegare Mercetum & Coccejum, quorum posterior exfertè *ἤμα* Communicationis in duobus illis versibus adferit: *Nam ut honoris causa Ijobum in plurali compellet, nihil est.* Deinde LOQVAMUR Communicationem aperte arguit, sunt verba ejus Comment. in h. l. Sed prodeat in medium Dn. D. Schmid in nupero suo super Ijobum Comentario, qui postquam suam exposuerat mentem, quod Bildadus cum sociis suis Eliphazo & Zophare loqvatur & nihilominus eos secum in prima persona includat, elegantissimè *ὡς ἑσθ' ἔσ' ἑ* verba textus:

B 3

O socij

O socij mei, Eliphaz & Zophar, quando tandem incipietis interrumpere
 sermones Ijobi molestos, interpellando ita, ut finem cogatur vel invidus
 imponere, nec tam prolixè garrire possit? quam diu attenditis cum tantâ
 patientia loquenti, ita ut ego & vos non prius loquamur, quam ille
 quantum velit, elocutus sit, & tunc demum loquamur, quando ille finien-
 do nobis permiserit? meum consilium hoc foret, ut interpellaremus
 sermonem loquentis, atq; sic cogere finire, & nos potius audire.
 Rationem etiam hujus mei consilij habeo, quia me & vos ille tantum in
 suis sermonibus tractat sicut bestias & homines immundos. Ergo ne vos
 pati potestis tam diu, ut isthæc faciat in oculis vestris, in conspectu vestro,
 sine omni interpellatione? Hactenus ille. Hinc Ebraismum subauditum
 supplet per ש h. m. שתשימון ער אנך quousq; erit (se extendet
 tempus) ut tandem fines ponatis sermonib9 (Ijobi) ער אנך שתבינו
 quousq; erit (servabitis hunc morem) ut attendatis & c. Nec obstat
 בעיניכם Nam & hoc in Bildadi socios quadrat. Ut enim
 iterum laudatus Schmidius observat, satis Ebraum est, in oculis ali-
 cujus, pro in conspectu alicujus, vidente & spectante aliquo atqve
 audiente l. c. ut sensus sit: idqve vobis hisce vestris oculis cernen-
 tibus, & hisce vestris auribus audientibus, ô collegæ & amici mei,
 estne hoc vobis ferendum? Inquis: probabilius esse ex præce-
 dentibus בעינינו & נשמנו dicturum fuisse Bildadam in
 oculis nostris, i. e. Vor unsern sichtlichen Augen und Ohren. Resp.
 Privativè loquitur non sine emphasi. Videtur hâc ratione axioma
 quoddam Collegis præ se vindicare, ut ex illorum, ceu priorum &
 potiorum despicientiâ, eò vehementius incendium iræ contra Ijo-
 bum exsufflet.

TH. XIII.

Quicquid tamen hujus sit, si modò objectum Compellationis
 Bildadicum sit cumulativum, sive alloquatur Ijobum cum Adses-
 soribus, sive alios, perinde nobis erit in præsentî materiâ. Neqve
 enim sic Vosfizatio unius Individui inde excuspetur. Nec quic-
 quam pro illius Patronis hîc faciunt verba Commat. IV. immediatè
 seq. contra Ijobum ὁμολογῶντες directa. Namqve (α) in fon-
 tibus nullibi exprimitur secunda persona. Ita enim verba sonant:
 כנפן טרף נפשו כנפן quæ tantum absunt à 2. pers. ut potius tertia
 sironi obvia sit, ita nudè spectata. (β) Esto tamen, Ellipticam locu-
 tionem

tionem esse supplendam quoad sensum per **וְיָשָׁן** iudice
 Dn. Schmidio, h. m. *Tu qui es homo discerpens animam suam
 in ira sua, num quid propter te &c.* Dico tamen (γ) ab identitate
 capitis ad identitatem subjecti N. V. C. Duob. Commatis prioribus
 Bildadus circumscripsit Exordium, in tertio (numero enim ratione
 Responsionis) ipsam Ijobi Confutationem ingreditur. Hinc (δ) à
 subjecto compellationis in Exordio per Apostrophen quasi facto, ad
 identitatem subjecti in Tractatione N. V. C. Prius sunt Bildadi col-
 legæ vel si mavis, Ijobo cumulativè, posteriùs Ijobo privativè spectat.
 Dicit: LXXviralis Versio militat pro Ijobo privativè considerato. Ita
 enim illa: *μὲντοι τὴν ὀργὴν παύσον. Ἰὼβ, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν, ἡσυχ-
 ασίαις, non cessabis, (Ijob) desiste ut & nobis sit loquendi spatium.* Et mox
 vers. seq. *ἐνώπιον σου comm. re.* Resp. (α) Versio manet Versio, i. e. nihil
 præjudicat Authenticæ (β) LXX non semel cæspitarunt in literis,
 quidni in sensu exprimendo? (γ) Versioni opponimus Versiones.
 Pluralem retinet Targum Syrus & Arabs, quorum *μεταφράσεις*, ob
 characterum penuriam omittere cogimur. B. Lutheri versio pro
 plurali cuius proffat. Nec abnuunt Belgæ, *Hoe lange ist dat ghy
 steden een eynde van Woorden sult maken?* e. q. f. Et in Notis ibid.
 sententias, non nisi plura Individua adstruentes, recensent ac com-
 probant.

TH. XIV.

Qvis non videt hinc, merum esse *κρησφύγετον*, si quis Vos-
 sizationem ex l. c. quæreret velle. Nisi firmiter ex Ebraismo detur
 exemplum, vacillabit. Nos ceu usu & consuetudine introductam
 eam agnoscimus, quæ tamen non ubivis placet Eruditis. Certè
 iudiciosus Vir ERASMUS petulanti splene cachinnatur & ejusmodi
 VOSSIZATIONES plus quam Satyrico perfundit aceto in de
 Consc. Epist. sub peculiari Rubricâ: *De consuetudine unum mul-
 titudinis numero compellandi.* Diceat strictim istius discursus
 flores saltem quosdam decerpere. Traducit consuetudinem illam
 nomine *insulsissima* itemq; *ineptiarum*, quæ subolescentibus bonis literis
 suâ atate magnâ ex parte obsoleverit. Vossizatoribus, quorum non
 paucos super esse ait, qui objiciant: *Quid tu me tuissas, tuissa famu-
 los tuos, ego sum & te & tuis omnibus melior;* non sine bile saleque
 Satyrico respondet: *Quid ais monstrum hominis? Tu sic te appellari
 dedigna-*

91
72
10

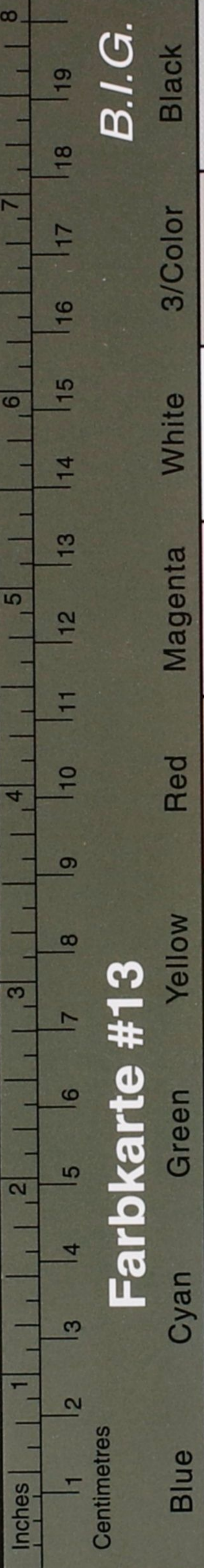
dedignaberis, quomodo olim Reges suos appellabant parasiti? quomodo summos orbis Monarchas olim affabantur libertini, aut de plebe certò quilibet? Deniq; quomodo tu ipse Deum O. M. compellas? Cur non ut unum alloquar, cum unum videã, etiamsi Polyphemus major esset? An ideo non est mare Oceanus, quod vastè pateat? Adeò, qui vix sunt homines, iis non satis est, si unius hominis loco ducam? Pergit, perinde hoc esse, ac si non unum hominem sed Hecaten quandam biforem alloquamur. Cur enim distincti sunt numeri, inquit, Grammaticis, nisi ut utamur? Sic ille. Deinde etiam iis respondet, qui honorem personis debitum prætere solent. Si honorificum est, ait, si quis dicat Marcolpho aut Episcopo: Gratulor vobis Dn. Marcolphe, Dn. Episcopo, cur non item honorificum: Gratulor vobis Dnn. Marcolphis aut Dnn. Episcopis? Cur edituus non respondet sacrificio: Et cum spiritu vestro &c. Mox probat illam Vosificationem esse barbaram & solœgam, indeq; concludit, Ridiculum esse honorem, quem præstat Solæcismus. Interferit lepidam historiolum de Candidato quodam Ministerii, qui ambiendo Sacerdotium quoddam ita compellavit Episcopum: Salve reverende Præsul; quæ ipsa Tuizatio homini antiquæ & literaturæ & fidei & sermonis fuerit obstaculo, nam Præsulem hac styli simplicitate offensum, Sacerdotium in disertioem transtulisse, eum sc. qui quadruplicato solæcismo humanissimas Reverentias Dominorum Domini eructaverit. Porro etiam exceptionem quandam solvit. Ait enim, posse quempiam opponere: Scopas se esse digniores quippe quas unas nos nihilominus pluraliter alloqui solemus. Et satis satyrice: Non invidendum esse, replicat, honorem istis, quem cum scopis, quisquiliis, ericis, apinisq; velint in Vosificationibus habere communem. Denique illis, qui injuriam Tuizatione sibi factam putent, consilium dat, iterum tamen aceto Satyrico perfusum: Iis verò, inquit, qui injuriam Tuificatione illatam conquire non possunt, suasor sum, talione utantur, ut ipsi singuli, singulariter appellati, vicissim binos aut ternos singulari voce conveniant, salvo tamen jure Apostoli Pauli, hanc contumeliam vindicandi:

Nos Abbas, dicimus tibi,

Paule, &c.

TANTUM.

B.I.G.

Farbkarte #13

QR. 532, 25

X 1860523 B. M. T.

Q. D. B. V.

TUIZATIONEM DEI, & VOSSIZATIONEM HOMINIS,

THEMATE PHILOGICO,
Indultu Superiorum,

PRÆSIDE

M. JOHANNES CLODIO,

Ventilandam sibi sumsit

CAROLUS MEZGER, Dresdensis,

*In Auditorio Collegii Veteris,
Ad diem 24. Martii.*

WITTENBERGÆ,

Literis WENDIANIS Excudente DANIELE Schmaß/
Acad. Typogr. A. clō lōc LXXI.

